

Pràcticum I**2013/2014**

Codi: 102925

Crèdits: 2

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OB	1	1

Professor de contacte

Nom: Jorge Molero Mesa

Correu electrònic: Jorge.Molero@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Cap

Objectius

L'assignatura es cursa el primer semestre del primer curs del Grau de Medicina i forma part del grup de les assignatures de caràcter obligatori.

En la perspectiva educativa, la realització del "Pràcticum I" pretén ser una oportunitat perquè l'estudiant que inicia el Grau de Medicina pugui endinsar-se en el sistema sociosanitari des de la seva base: l'atenció primària. L'estudiant accedeix per la mateixa porta d'entrada que ho fan els pacients, els seus familiars i els altres usuaris. El "Pràcticum I" s'inscriu en el paradigma de l'aprenentatge des de l'acció - és a dir, des de la pràctica que dia a dia protagonitzen els professionals del sistema sanitari -, i vol situar-se tant en la perspectiva d'"aprendre a aprendre" com de la promoció global de la salut. Així mateix, postula la necessitat que l'alumnat contacti de forma precoç amb el seu primer nivell d'atenció i porta del sistema sanitari. En conseqüència, l'assignatura proporciona oportunitats perquè els alumnes puguin adquirir coneixements i desenvolupar habilitats i actituds relacionades amb els contextos propis de l'atenció bàsica de salut i de la pràctica de la professió mèdica en la comunitat que serviran.

Els objectius i continguts d'aquesta assignatura es complementen amb els de les assignatures "Introducció a les Ciències de la Salut" i "Aprenentatge Integrat en Medicina (AIM)".

Competències

Medicina

- Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
- Demostrar que coneix les organitzacions nacionals i internacionals de salut i els entorns i condicionants dels diferents sistemes de salut
- Desenvolupar la pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seves creences i cultura, amb respecte a altres professionals de la salut, demostrant habilitats de treball en equip
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Reconèixer el rol de la complexitat, la incertesa i la probabilitat en la presa de decisions de la pràctica mèdica
- Tenir capacitat de treballar en un context internacional.

- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Acceptar que les decisions professionals es produeixen en un marc d'incertesa
2. Aplicar els elements essencials de la bioètica (drets del pacient, obligacions del metge).
3. Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
4. Diferenciar els riscos de població amb els riscos individuals
5. Identificar el paper de l'atenció primària en el sistema sanitari.
6. Identificar els diferents professionals de l'equip assistencial, així com els perfils i les funcions que tenen i les relacions entre ells.
7. Identificar l'estructura, l'organització i els recursos de l'atenció primària i els diferents components de l'EAP.
8. Identificar les relacions entre l'atenció primària i la resta del sistema sociosanitari.
9. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
10. Qüestionar un model simple per explicar l'estat de salut/malaltia de les persones
11. Respectar la participació del pacient en les decisions sobre el procés de salut i malaltia.
12. Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
13. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Continguts

Introducció al aprenentatge des de la acció i de la pròpia experiència

El Portfoli Reflexiu i el Manual del Practicum I

El contacte precoç amb el sistema sanitari amb l'atenció de salut, a partir de l'Atenció Primària de Salut

El sistema sanitari i les relacions dels Centres amb la resta dels serveis sanitaris i socials

Les funcions i perfils professionals en el CAP

L'atenció primària en el sistema sanitari d'Espanya

L'atenció a l'individu, la família i la comunitat

L'eficàcia de l'atenció de salut en els CAP

Aspectes ètics de la relació dels metge-pacient

Blocs distributius

- A. El Practicum I: Aprendre de la pròpia experiència
- B. El Portfoli Reflexiu al procés d'aprenentatge i l'avaluació del alumnat
- C. El contacte precoç amb el sistema sanitari a partir de l'Atenció Primària de salut.
- D. Interacció del ciutadà amb el primer nivell assistencial i la resta del sistema sanitari
- E. Atenció a l'individu com a entitat pròpia i dins les seves agrupacions principals: família i comunitat
- F. Relació metge-pacient i les implicacions emocionals del metge i del pacient davant problemes greus

Metodologia

ACTIVITATS D'APRENTATGE

Tipus d'activitat	Activitat	Data i Títol	Recursos materials	Resultats d'aprenentatge
Supervisades Tipologia PRCUM	Tutoria programada a Bellaterra (1 hora)	Dia 1. Introducció al <i>Practicum I</i> .	Power Point Manual del <i>Practicum</i> Portfoli Reflexiu 1 Aula per grup de 110 estudiants	CT1.1: Assumir l'autoaprenentatge a partir de la pròpia experiència CT1.2. Valorar les avantatges del contacte precoç amb el sistema sanitari a partir de l'Atenció Primària de salut CT1.3. Analitzar el rol del portfoli reflexiu en el procés d'autoaprenentatge i en l'avaluació dels competències transversals
	Tutoria programada a Bellaterra (2 hores)	Dia 3. Seguiment de la primera visita al CAP	Power Point Manual del <i>Practicum</i> Portfoli Reflexiu 1 Aula de 50 estudiants	
	Tutoria programada a Bellaterra (2 hores)	Dia 6. Seguiment de la segona visita al CAP	Power Point Manual del <i>Practicum</i> Portfoli Reflexiu 1 Aula de 50 estudiants	
	Tutoria programada a Bellaterra (2 hores)	Dia 10. Seguiment de la tercera visita al CAP	Power Point Manual del <i>Practicum</i> Portfoli Reflexiu 1 Aula de 50 estudiants	
Subtotal: 7 hores				

Seminaris programats a Bellaterra (3,3 hores)	Dia 4. Interacció del ciutadà amb el primer nivell assistencial i la resta del sistema sanitari	Power Point Manual del <i>Practicum</i> Portfoli Reflexiu 1 Aula per grup de 35 estudiants	CE4.9. Identificar els diferents professionals de l'equip assistencial, així com els seus perfils, funcions i relacions entre ells. CE4.10. Identificar les relacions entre l'atenció primària i la resta del sistema sociosanitari. CE11.7. Identificar el paper de l'atenció primària en el sistema sanitari. CE11.8. Identificar l'estructura, organització i els recursos de l'atenció primària i els diferents components del equip d'atenció primària (EAP).
Seminaris programats a Bellaterra (3,3 hores)	Dia 7. Atenció a l'individu com a entitat pròpia i dins les seves agrupacions principals: família i comunitat	Power Point Manual del <i>Practicum I</i> Portfoli Reflexiu 1 Aula per grup de 35 estudiants	CE4.0. Facilitar la consideració de la persona com a un ésser multidimensional, en el qual la interrelació de factors biològics, psicològics, socials i ecològics condicionen i modifiquen els estats de salut i malaltia, així com les seves manifestacions. CE4.0.1. Fer conscient de l'estreta dependència existent entre les condicions de vida i la distribució social dels estats de salut i malaltia de la població. CE4.e. Identificar els trets fonamentals de les diferents cultures i religions dels ciutadans que resideixen al territori i que precisen atenció sanitària.
Seminaris programats a Bellaterra (3,3 hores)	Dia 8. Relació metge-pacient i les implicacions emocionals del metge i del pacient davant problemes greus	Power Point Manual del <i>Practicum</i> Portfoli Reflexiu 1 Aula per grup de 35 estudiants	CE4.12.1 Justificar el paper del pacient en la presa de decisions respecte a la seva salut i respecte a l'assistència mèdica que rep en els CAP. CE4.12. Respectar la participació del pacient en les decisions sobre el procés de salut-malaltia CE34.8. Acceptar que les decisions professionals es produeixen en un marc de

incertesa .

CE34.8.1. Identificar les implicacions psicològiques sobre el professional durant el procés de prendre decisions a la pràctica mèdica

---

Subtotal: 10 hores

<p>Visita programada a CAP (6 hores)</p>	<p>Dia 2. El contacte precoç amb el sistema sanitari amb l'atenció de salut. Inici del ABP.</p>	<p>Recurs propis dels CAP assignats. Manual del <i>Practicum</i> Portfoli Reflexiu</p>	<p>CE1.0.1 Reconèixer el paper de confiança que representa el paper del metge de família per els pacients en el primer nivell assistencial.</p> <p>CE1.0.2 Identificar el paper del metge de família com a defensor del pacient dins del sistema sanitari.</p> <p>CE2.6.1 Identificar l'existència dels principis ètics bàsics en la relació metge-pacient.</p> <p>CE3.4.1. Identificar el paper de les implicacions ètiques en el conjunt d'activitat dels professionals sanitaris en principis ètics com l'equitat i accessibilitat a les prestacions socio sanitàries dels ciutadans en el primer nivell assistencial</p> <p>CE4.0. Facilitar la consideració de la persona com a un ésser multidimensional, en el qual la interrelació de factors biològics, psicològics, socials i ecològics condicionen i modifiquen els estats de salut i malaltia, així com les seves manifestacions.</p> <p>CE4.01. Fer conscient de l'estreta dependència existent entre les condicions de vida i la distribució social dels estats de salut i malaltia de la població.</p> <p>CE4.10.1 Valorar el motius de consulta i les motivacions de l'itinerari terapèutic del pacient.</p> <p>CE4.10.2 Justificar el paper del pacient en la presa de decisions</p>
--	---	--	---

respecte a la seva salut i respecte a l'assistència mèdica que rep en els CAP.

CE4.12.2 Identificar les situacions en que els professionals promouen l'auto cura responsable i la participació en el propi procés de l'evitació de situacions i factors de risc d'emmalaltir.

CE4.12.3. Identificar les deferents formes d'entendre la responsabilitat sobre la pròpia salut dels ciutadans.

CE4.9. Identificar els diferents professionals de l'equip assistencial, així com els seus perfils, funcions i relacions entre ells.

CE4.10. Identificar les relacions entre l'atenció primària i la resta del sistema sociosanitari.

CE4.12. Respectar la participació del pacient en les decisions sobre el procés de salut-malaltia

CE9.0. Identificar el paper real de l'atenció primària en la basant preventiva curativa i rehabilitadora de la malaltia a nivell individual, familiar icomunitari.

CE10.0. Identificar els diferent professionals que interactuen en els CAP per l'atenció sociosanitaria dels usuaris del sistemasanitari.

CE11.7.1. Establir un contacte precoç amb el sistema sanitari i amb l'atenció de salut, a partir de l'Atenció Primària de Salut

CE11.7. Identificar el paper de l'atenció primària en el sistema sanitari.

CE11.8. Identificar l'estructura, organització i els recursos de l'atenció primària i els diferents components del equip d'atenció primària (EAP).

CE13.0. Identificar la importància

de l'equitat en l'atenció a les persones amb problemes de salut.

CE14.0. Reconèixer l'important paper del metge en la gestió i consum dels recursos sanitaris

CE34.8. Acceptar que les decisions professionals es produeixen en un marc de incertesa .

CE34.9. Diferenciar els riscos de població amb els riscos individuals.

CE34.10. Qüestionar un model simple per a explicar l'estat de salut/malaltia de les persones.

Visita programada a CAP

(6 hores)

Dia 5. Desenvolupament del ABP

Recurs propis dels CAP assignats.

Manual del *Practicum*

Portfoli Reflexiu

CE1.0.1 Reconèixer el paper de confiança que representa el paper del metge de família per als pacients en el primer nivell assistencial.

CE1.0.2 Identificar el paper del metge de família com a defensor del pacient dins del sistema sanitari.

CE2.6.1 Identificar l'existència dels principis ètics bàsics en la relació metge-pacient.

CE3.4.1. Identificar el paper de les implicacions ètiques en el conjunt d'activitat dels professionals sanitaris en principis ètics com l'equitat i accessibilitat a les prestacions socio sanitàries dels ciutadans en el primer nivell assistencial

CE4.0. Facilitar la consideració de la persona com a un ésser multidimensional, en el qual la interrelació de factors biològics, psicològics, socials i ecològics condicionen i modifiquen els estats de salut i malaltia, així com les seves manifestacions.

CE4.01. Fer conscient de l'estreta dependència existent

entre les condicions de vida i la distribució social dels estats de salut i malaltia de la població.

CE4.10.1 Valorar el motius de consulta i les motivacions de l'itinerari terapèutic del pacient.

CE4.10.2 Justificar el paper del pacient en la presa de decisions respecte a la seva salut i respecte a l'assistència mèdica que rep en els CAP.

CE4.12.2 Identificar les situacions en que els professionals promouen l'auto cura responsable i la participació en el propi procés de l'evitació de situacions i factors de risc d'emmalaltir.

CE4.12.3 Identificar les deferents formes d'entendre la responsabilitat sobre la pròpia salut dels ciutadans.

CE4.9. Identificar els diferents professionals de l'equip assistencial, així com els seus perfils, funcions i relacions entre ells.

CE4.10. Identificar les relacions entre l'atenció primària i la resta del sistema socio sanitari.

CE4.12. Respectar la participació del pacient en les decisions sobre el procés de salut-malaltia

CE9.0. Identificar el paper real de l'atenció primària en la basant preventiva curativa i rehabilitadora de la malaltia a nivell individual, familiar i comunitari.

CE10.0. Identificar els diferent professionals que interactuen en els CAP per l'atenció socio sanitaria dels usuaris del sistema sanitari.

CE11.7.1.. Establir un contacte precoç amb el sistema sanitari amb l'atenció de salut, a partir de l'Atenció Primària de Salut

CE11.7. Identificar el paper de

l'atenció primària en el sistema sanitari.

CE11.8. Identificar l'estructura, organització i els recursos de l'atenció primària i els diferents components del equip d'atenció primària (EAP).

CE13.0. Identificar la importància de l'equitat en l'atenció a les persones amb problemes de salut.

CE14.0. Reconèixer l'important paper del metge en la gestió i consum dels recursos sanitaris

CE34.8. Acceptar que les decisions professionals es produeixen en un marc de incertesa .

CE34.9. Diferenciar els riscos de població amb els riscos individuals.

CE34.10. Qüestionar un model simple per a explicar l'estat de salut/malaltia de les persones.

<p>Visita programada a CAP (6 hores)</p>	<p>Dia 9. Conclusions del ABP</p>	<p>Recurs propis dels CAP assignats. Manual del <i>Practicum</i> Portfoli Reflexiu</p>	<p>CE1.0.1 Reconèixer el paper de confiança que representa el paper del metge de família per els pacients en el primer nivell assistencial.</p> <p>CE1.0.2 Identificar el paper del metge de família com a defensor del pacient dins del sistema sanitari.</p> <p>CE2.6.1. Identificar l'existència dels principis ètics bàsics en la relació metge-pacient.</p> <p>CE3.4.1 Identificar el paper de les implicacions ètiques en el conjunt d'activitat dels professionals sanitaris en principis ètics com l'equitat i accessibilitat a les prestacions socio sanitàries dels ciutadans en el primer nivell assistencial</p> <p>CE4.0. Facilitar la consideració de la persona com a un ésser multidimensional, en el qual la</p>
---	-----------------------------------	--	---

interrelació de factors biològics, psicològics, socials i ecològics condicionen i modifiquen els estats de salut i malaltia, així com les seves manifestacions.

CE4.01. Fer conscient de l'estreta dependència existent entre les condicions de vida i la distribució social dels estats de salut i malaltia de la població.

CE4.10.1. Valorar el motiu de consulta i les motivacions de l'itinerari terapèutic del pacient.

CE4.10.2 Justificar el paper del pacient en la presa de decisions respecte a la seva salut i respecte a l'assistència mèdica que rep en els CAP.

CE4.12.2 Identificar les situacions en que els professionals promouen l'auto cura responsable i la participació en el propi procés de l'evitació de situacions i factors de risc d'emmalaltir.

CE4.12.3. Identificar les diferents formes d'entendre la responsabilitat sobre la pròpia salut dels ciutadans.

CE4.9. Identificar els diferents professionals de l'equip assistencial, així com els seus perfils, funcions i relacions entre ells.

CE4.10. Identificar les relacions entre l'atenció primària i la resta del sistema sociosanitari.

CE4.12. Respectar la participació del pacient en les decisions sobre el procés de salut-malaltia

CE9.0. Identificar el paper real de l'atenció primària en la base preventiva curativa i rehabilitadora de la malaltia a nivell individual, familiar i comunitari.

CE10.0. Identificar els diferents professionals que interactuen en

els CAP per l'atenció
socio sanitària dels usuaris del
sistema sanitari.

CE11.0. Establir un contacte
precoç amb el sistema sanitari i
amb l'atenció de salut, a partir de
l'Atenció Primària de Salut

CE11.7.1. Identificar el paper de
l'atenció primària en el sistema
sanitari.

CE11.8. Identificar l'estructura,
organització i els recursos de
l'atenció primària i els diferents
components del equip d'atenció
primària (EAP).

CE13.0. Identificar la importància
de l'equitat en l'atenció a les
persones amb problemes de
salut.

CE14.0. Reconèixer l'important
paper del metge en la gestió i
consum dels recursos sanitaris

CE34.8. Acceptar que les
decisions professionals es
produeixen en un marc de
incertesa .

CE34.9. Diferenciar els riscos de
població amb els riscos
individuals.

CE34.10. Qüestionar un model
simple per a explicar l'estat de
salut/malaltia de les persones.

Subtotal: 18 hores

ACTIVITATS AUTÒNOMES

Cerca
d'informació

CT10.1 Utilitzar les tecnologies de la informació i
la comunicació en l'activitat professional

Cercar informació adequada per a la consecució
dels resultats d'aprenentatge proposats

Subtotal Cerca d'informació: 3,5 hores

Reunions grupals	<p>CT1.1 Assumir l'autoaprenentatge a partir de la pròpia experiència</p> <p>CT10.2. Organitzar la informació de les dades per al seu posterior anàlisi i complementació del portfoli reflexiu</p> <p>CT1.2 Avaluar els resultats d'aprenentatge aconseguits per a cada competència específica</p>
Subtotal Reunions grupals: 4 hores	
Lectura comprensiva	<p>CT1.1.1 Adquirir informació adequada per a la consecució dels resultats d'aprenentatge proposats</p> <p>CT1.1.2 Establir relacions entre els continguts de lectura i els coneixements previs</p>
Subtotal Lectura comprensiva: 5 hores	

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
Dia 11	Portfoli Reflexiu	Secretaria Unitat d'Història de la Medicina	Impressió en paper	Recollir, organitzar i presentar les evidències del procés d'autoaprenentatge i de la avaluació formativa que inclou l'anàlisi i la reflexió sobre l'actuació realitzada.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Supervisades			
Seminaris programats	10	0,4	1, 4, 9, 10, 11, 13
Tutorias programades	7	0,28	9
Visites a CAP programades	18	0,72	1, 3, 4, 9, 10, 11, 12, 13
Tipus: Autònomes			

Cerca d'informació	3,5	0,14	13
Lectura comprensiva	5	0,2	9
Reunions grupals	4	0,16	9, 13

Avaluació

L'avaluació del "Pràcticum I" consta de dos apartats diferenciats:

En primer lloc, en la tercera visita al CAP tot el procés d'aprenentatge, incloent-hi les activitats de l'estudiant i el paper facilitador del tutor, serà objecte d'avaluació qualitativa en grup. El "Portfoli reflexiu", amb les anotacions de les experiències viscudes durant les visites i de les reflexions suscidades, serà l'instrument principal per fer palès el grau d'assoliment dels objectius del "Pràcticum I" corresponents a aquesta activitat d'aprenentatge. La qualificació d'aquesta avaluació serà d'APTE o NO APTE, i constituirà un requisit imprescindible per aprovar l'assignatura.

En segon lloc, hi haurà un examen de preguntes amb respostes múltiples relacionades amb els objectius contemplats en les tutories programades, que es puntuarà de 0 a 10. Aquesta nota només serà efectiva si prèviament l'estudiant ha estat avaluat de forma satisfactòria per part del tutor o tutora de grup del CAP corresponent i hagi quedat patent mitjançant la seva signatura al "Portfoli reflexiu". Els estudiants que no hagin superat l'assignatura per mitjà de l'avaluació continuada es podran presentar a una prova final de síntesi.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació qualitativa del Portfoli Reflexiu (Apte/No apte)	apte/no apte	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Prova objectiva de resposta múltiple	100%	1	0,04	1, 4, 5, 7, 9, 10, 11

Bibliografia

Bibliografia específica

Littlewood S, Ypinazar V, Margolis SA, Scherpbier A, Spencer J, Dornan T. Early practical experience and the social responsiveness of clinical education: systematic review. *BMJ*. 2005;331:387-91.

Martín Zurro A, Cano Pérez JF. Atención Primaria. Concepto, Organización y Práctica Clínica. 6ª ed. Madrid: Elsevier; 2008.

Bibliografia de consulta

Martín Zurro A, Jodar Solá G. Atención familiar y salud comunitaria. Conceptos y materiales para docentes y estudiantes. Barcelona: Elsevier; 2011

Starfield B. Atención Primaria. Equilibrio entre necesidades de salud, servicios y tecnología. Barcelona: Masson; 2001.

Borrell i Carrió F. Entrevista clínica. Manual de estrategias prácticas. Barcelona: semFYC; 2004.

Tizón García JL. Componentes psicológicos de la práctica médica. Una perspectiva desde la atención primaria. Barcelona: Doyma; 1998.

Gómez Sancho M. ¿Cómo dar malas noticias en medicina?. 2ª ed. Madrid: Aula Médica; 1998.

McDaniel S, Campbell TL, Seaburn DB. Orientación familiar en atención primaria: manual para médicos de familia y otros profesionales de la salud. Barcelona: Springer Verlag Ibérica; 1998.

Recursos d'Internet

Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària - <http://www.camfic.org>

Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria - <http://www.semfyec.es>

Cerca el teu CAP - http://www.gencat.cat/ics/usuarios/centres_serveis.htm